

**Publieke raadpleging onder de inwoners van Salland over
vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog**

21 mei 2019

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Resultaten.....	4
1.1 Vliegtuigwrakken Tweede Wereldoorlog.....	4
2. Onderzoeksverantwoording.....	9
2.1 Methodiek.....	9
2.2 Leeswijzer.....	9
3. TipSalland.....	10
4. Toponderzoek.....	11

Samenvatting

Op stelling "1 'Het is goed dat het nationaal bergingsprogramma bestaat'" antwoordt in totaal 66% van de respondenten: "(Zeer) mee eens". In totaal 15% van de respondenten antwoordt: "(Zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (35%) is: "Mee eens". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Op stelling "2 'De wrakken van oorlogsvliegtuigen, zoals die in Mariënheem, moeten koste wat kost worden geborgen'" antwoordt in totaal 46% van de respondenten: "(Zeer) mee eens". In totaal 34% van de respondenten antwoordt: "(Zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (35%) is: "Mee eens". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Neutraal".

Op vraag "2.1 Kunt u toelichten waarom u het (zeer) eens bent met de stelling?" antwoordt 92% van de respondenten: "Nabestaanden hebben recht op de berging".

Op vraag "2.2 Wie zou volgens u de kosten voor de opgraving moeten dragen?" antwoordt 97% van de respondenten: "Het Rijk".

Op vraag "2.3 Kunt u toelichten waarom u het (zeer) oneens bent met de stelling?" antwoordt 54% van de respondenten: "Het geld kan beter besteed worden".

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TipSalland, waarbij 84 deelnemers zijn geraadpleegd.

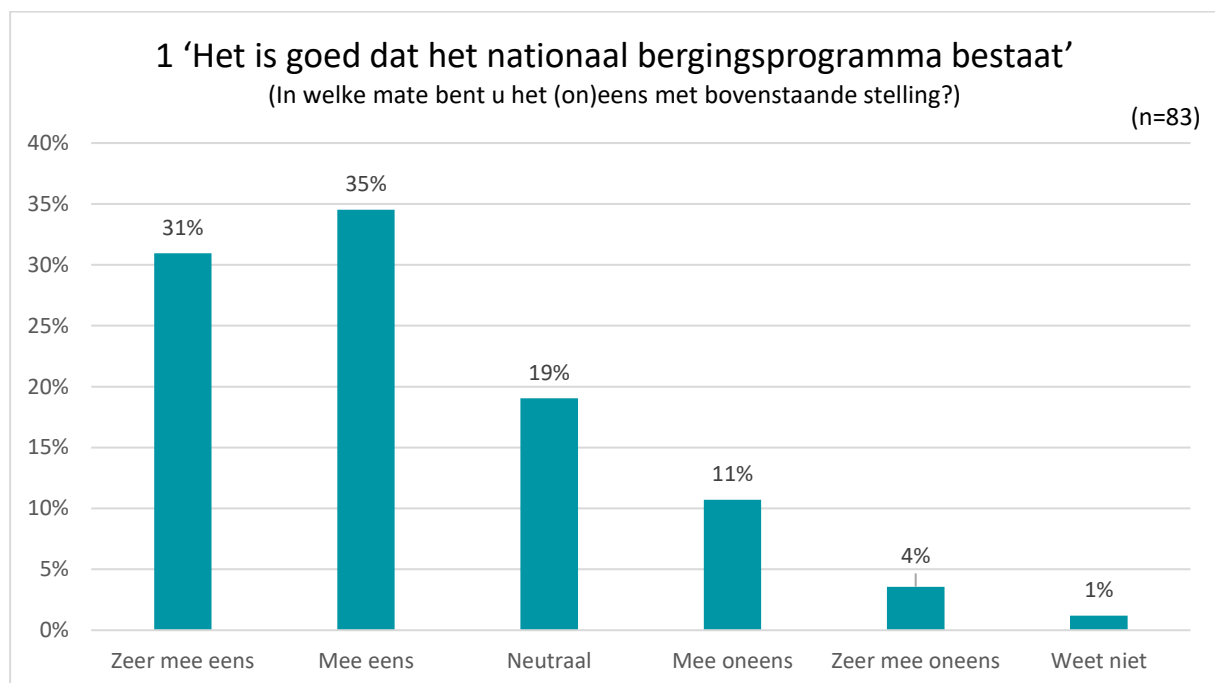
1. Resultaten

1.1 Vliegtuigwrakken Tweede Wereldoorlog

De gemeente Raalte dringt er in Den Haag op aan om de locatie van het WOII-vliegtuigwrak bij Mariënheem op te nemen in het huidige Werkprogramma voor wrakbergingen.

Op de grens tussen Mariënheem en Luttenberg (bij de Bloemenkampsweg) liggen de resten van een Lancaster bommenwerper. Die stortte daar op 13 juni 1943 neer. Het toestel had zeven bemanningsleden aan boord, waarvan twee niet werden gevonden.

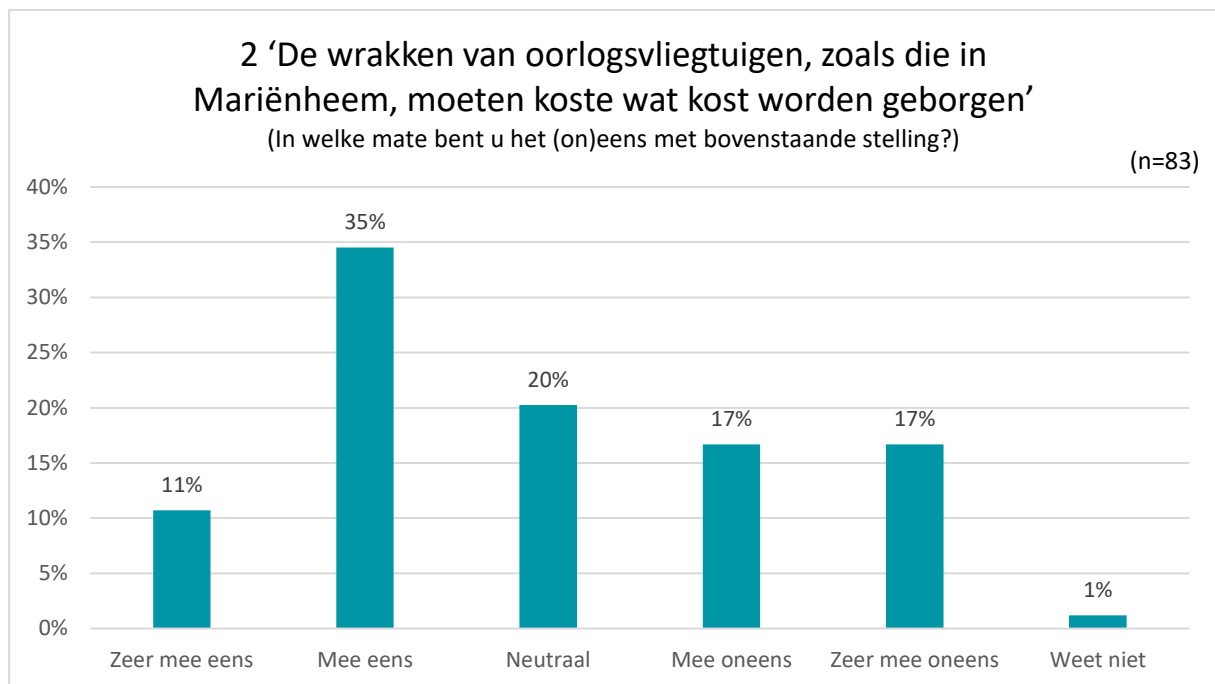
Er bestaat een nationaal bergingsprogramma. Binnen dit Werkprogramma is ruimte voor dertig tot vijftig bergingen, terwijl er in Nederland nog circa vierhonderd wrakken zijn. De opruimkosten bedragen naar schatting circa een half miljoen per wrak.

Op stelling "1 'Het is goed dat het nationaal bergingsprogramma bestaat'" antwoordt in totaal 66% van de respondenten: "(Zeer) mee eens". In totaal 15% van de respondenten antwoordt: "(Zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (35%) is: "Mee eens". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Toelichting

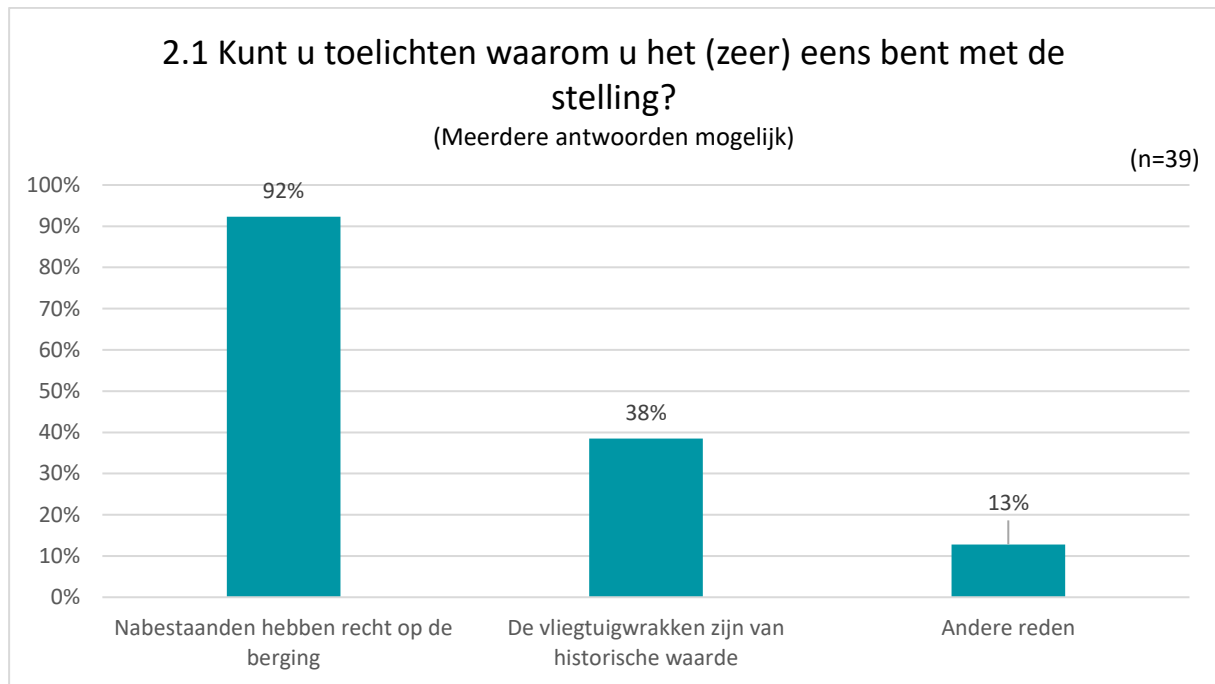
- Zeer mee eens**
- Als eerbetoon aan alle gesneuvelden aan beide zijden
- Mee oneens**
- Historisch erfgoed moet je niet bergen
 - Oneens, tenzij de lokatie/licging van het wrak gevaar voor de omgeving oplevert.
 - Respect en dankbaarheid naar de doden uit WO1 en WO2 is goed en vanzelfsprekend, maar dat oude ijzer mag naar de schroothoop, hoeft niet zoveel kostbare miljoenen te kosten en kostbare plaats in te nemen
 - Rustig laten liggen, net zo goed als een graf.

Op stelling "2 'De wrakken van oorlogsvliegtuigen, zoals die in Mariënheem, moeten koste wat kost worden geborgen'" antwoordt in totaal 46% van de respondenten: "(Zeer) mee eens". In totaal 34% van de respondenten antwoordt: "(Zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (35%) is: "Mee eens". Het middelste antwoord (mediaan) is: "Neutraal".

Toelichting

- Mee eens**
- Alleen als nabestaanden er om verzoeken ben ik het met de stelling eens.
 - Eventueel t.l.v. de budgetten met minder urgentie en waar weinig tot geen weinig efficiëntie of waardering voor geldt
 - Met name voor de nabestaanden.
Een graf voor de piloten die voor onze vrijheid hebben gestreden. Het minste wat we kunnen doen is ze een waardig graf geven.
- Mee oneens**
- Het is een graf en moet als zodanig gemerkt en gerespecteerd worden, maar mijn grootouders werden ook geruimd van een begraafplaats omdat er huizen gebouwd worden .
 - Koste wat kost kent geen bovengrens. Dat vind ik niet realistisch
 - Soms moet je dingen gewoon laten rusten... Je krijgt er de gesneuvelden immers niet mee terug. Daarom is het mijns inziens voldoende om te weten waar het neergestorte toestel is neergekomen. Bovendien zijn de kosten voor de berging van het wrak erg hoog. Dat kunnen we beter aan het 'heden' besteden dan aan het 'verleden'.
- Zeer mee oneens**
- "Koste wat kost"?
Nee
Het mag geen natuur en bos kosten. Ook geen budgetten die aan bosbehoud en aanplant kunnen worden besteed!
 - Wat ik hierboven zei: Respect en dankbaarheid naar de doden uit WO1 en WO2 is goed en vanzelfsprekend, maar dat oude ijzer mag naar de schroothoop, hoeft niet zoveel kostbare miljoenen te kosten en kostbare plaats in te nemen

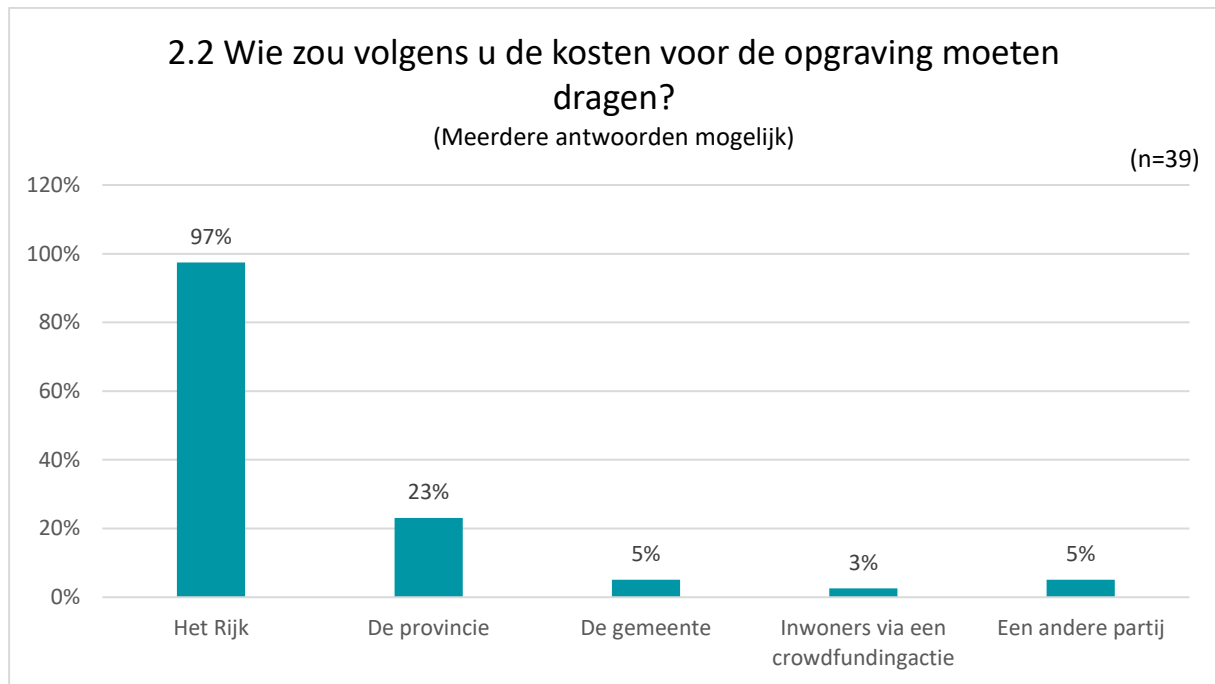
Op vraag "2.1 Kunt u toelichten waarom u het (zeer) eens bent met de stelling?" antwoordt 92% van de respondenten: "Nabestaanden hebben recht op de berging".

Andere reden, namelijk:

- Maatschappelijke plicht
- Respect
- Respect voor soldaten.
- We weten nu nog wat er in de grond zit maar over 100 jaar....

Toelichting

- Zie mijn antwoord bij vraag 2

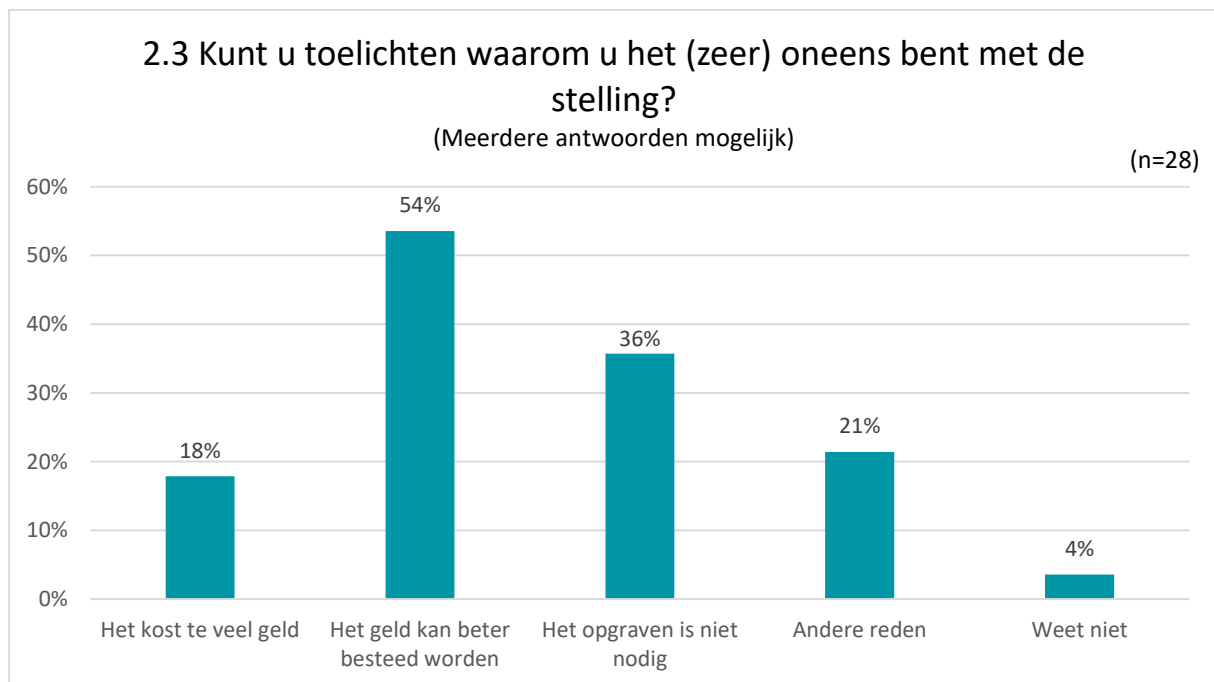
Op vraag "2.2 Wie zou volgens u de kosten voor de opgraving moeten dragen?" antwoordt 97% van de respondenten: "Het Rijk".

Een andere partij, namelijk:

- Het land waar het vliegtuig vandaan kwam
- Nationaal belang staat hierbij voorop

Toelichting

- Ieder voor 1/3

Op vraag "2.3 Kunt u toelichten waarom u het (zeer) oneens bent met de stelling?" antwoordt 54% van de respondenten: "Het geld kan beter besteed worden".

Andere reden, namelijk:

- Alleen bergen indien noodzakelijk door bv ernstig gevaarlijke situatieevaar
- Als men weet wie er omgekomen zijn, dient het vliegtuig als graf. Zet er een gedenkteken bij.
- Als soortgelijke vliegtuigen al geborgen zijn vind ik het zonde van het geld
- Ergens is een bovengrens in wat financieel kan. Misschien moer het in uitzonderingsgevallen bij een fysiek onderzoek blijven. Wel altijd in overleg met (vertegenwoordigers van) nabestaanden
- Het echte respect zit hem niet hierin, maar goede gedenkmomenten en eerbetoon voor overlevenden en (later)betrokkenen

Toelichting

- Aanpland bossen, behoud bomen langs de N35!!!
- Andere plekken hebben het wellicht meer nodig.

2. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TipSalland
Onderwerpen	:	Vliegtuigwrakken Tweede Wereldoorlog
Enquêteperiode	:	09 mei 2019 tot 21 mei 2019
Aantal respondenten	:	84
Foutmarge	:	10,7% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Aantal vragen	:	5
Rapportagedatum	:	21 mei 2019

* Met het betrouwbaarheidsniveau van 95% wordt bedoeld dat de resultaten in dit onderzoek in 95% van de gevallen overeenkomt met de werkelijkheid. Hierin wordt altijd een foutmarge meegenomen, in dit geval bedraagt de foutmarge 10,7%. De resultaten in dit onderzoek kunnen 10,7% afwijken. Wanneer de foutmarge onder de norm 5% zit, dan is er spraken van een representatief onderzoek. Dit is hier **niet** het geval.

2.1 Methodiek

- In overleg met Weekblad voor Salland zijn de vragen opgesteld.
- De vragenlijst is verstuurd naar de leden van het Tip-burgerpanel op 10 mei 2019 door middel van een begeleidend schrijven.
- Een herinneringsmail is gestuurd op 16 mei 2019.

2.2 Leeswijzer

De toelichtingen in deze rapportage zijn de letterlijke antwoorden die de respondenten hebben gegeven tijdens het invullen van de enquête. Hier kunnen spellings- en grammaticafouten in zitten.

3. TipSalland

Mensen hebben vaak hun mening klaar. Ze zijn voor of tegen een nieuw idee dat opborrelt in de samenleving. Politici gooien wel eens een balletje op en luisteren wat de reacties zijn. Luisteren ze dan ook echt? Hoe vaak hoort u: ze doen maar, ze luisteren toch niet naar ons?

Onderzoeksbureau Toponderzoek wil de betrokkenheid van de inwoners van Salland vergroten. Via het panel TipSalland.nl kunnen alle inwoners in de gemeente Salland hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving.

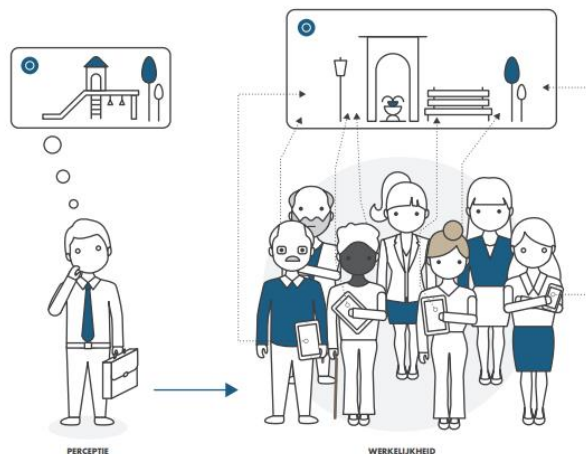
Op www.tipsalland.nl kan iedereen een [aanmeldingsformulier](#) invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen.

De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

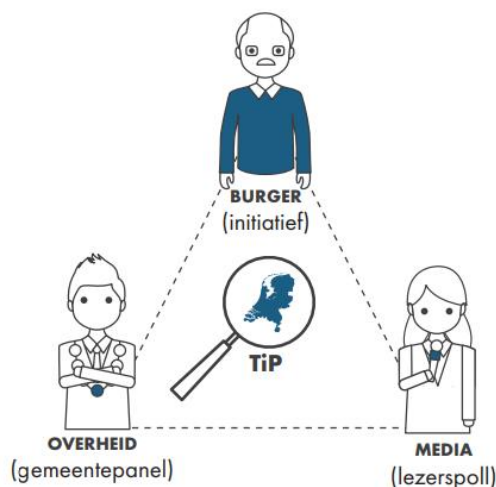
TipSalland.nl is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u vragen over dit initiatief, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor peilingen.

Lees hier meer over de [TIP-methodiek](#).

TipSalland.nl maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen!

Zie eerdere [onderzoekresultaten](#), waaronder ‘Duurzaamheid’, ‘Evenementensubsidie’ en ‘Vuurwerk’.

4. Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Blijf op de hoogte via de [Topletter](#).

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.